

การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านภาษาไทย

Development of Reading Literacy in Thai Language

พรทิพย์ รุ่งสว่าง¹, ศุภฤกษ์ ทานาค² และ นาทยา ปิลันธนานนท์³

Pornthip Rungsawang, Suppalerk Tanak and

Nataya Pilanthananond

(Kwang.pt.03@gmail.com, feduslt@ku.ac.th and

fedunyp@ku.ac.th)

Received: July 02, 2024

Revised: July 26, 2024

Accepted: July 27, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 2. เพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีอ่างทอง จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 119 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเสริมสมรรถนะการอ่านในชีวิตประจำวัน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หน่วยการเรียนรู้ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) แบบทดสอบเพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนมีความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่สูงขึ้น โดยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศมีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจน และเป็นลำดับขั้น ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนต่าง ๆ จนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความฉลาดรู้

¹ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Instruction Department, Faculty of Education Kasetsart University

^{2,3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Education, Kasetsart University

ด้านการอ่านในการทำความเข้าใจบทอ่านด้วยการตีความ จับใจความสำคัญ วิเคราะห์วิจารณ์ สะท้อนความคิดเห็น พิจารณาคุณค่าบทอ่าน และนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้อย่างเหมาะสม และ 2. ผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนแต่ละห้องเรียนมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ในระดับที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนส่วนมากมีผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

คำสำคัญ : การอ่าน, ภาษาไทย, ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน, การพัฒนา

Abstract

The purpose of this research was to: 1. develop reading literacy by implementing foreign reading strategies for Grade 10 students, and 2. assess reading literacy after the implementation of foreign reading strategies for Grade 10 students. The research design used was action research. The sample group consisted of Grade 10 students from Satri Angthong School, with three classes totaling 119 students enrolled in the "Enhancing Reading Skills in Daily Life" course during the second semester of the 2023 academic year. The students were selected through purposive sampling. The research instruments included: 1) learning units, 2) lesson plans, and 3) reading literacy assessment tests. The data analysis used mean and percentage as statistical methods.

The research findings revealed that: 1. The development of reading literacy through learning management using foreign reading strategies resulted in improved reading literacy among Grade 10 students. The foreign reading strategies provided clear, sequential learning steps, allowing students to learn systematically through various stages and achieve their learning objectives. This process led to improvements in reading literacy, including comprehension, interpretation, summarization, analysis, critique, reflection, evaluation of reading materials, and the appropriate application of acquired knowledge, and 2. The reading literacy assessment results showed that the majority of students in each class met the 80% passing criterion, indicating a significant enhancement in their reading literacy.

Keywords: Reading, Thai Language, Reading Literacy, Development

บทนำ

ทักษะการอ่าน เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ที่สามารถต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ได้ แต่ในปัจจุบันทักษะการอ่านในระดับพื้นฐานไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากการดำเนินชีวิตในยุคที่ข้อมูลข่าวสารมีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การมีทักษะการอ่านในระดับพื้นฐานที่ไม่ได้มาจากการใช้ทักษะการคิดขั้นสูง จึงไม่สามารถใช้ในการวิพากษ์ข้อมูลต่าง ๆ ได้เพียงพอ ดังนั้น การส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) จึงเป็นสมรรถนะสำคัญที่ควรพัฒนาให้แก่ผู้เรียนในทุกช่วงวัย โดยเน้นการพัฒนาความสามารถในการขยายผลและสะท้อนคิดจากเรื่องที่ได้อ่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2563) จึงกล่าวได้ว่าความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) เป็นการพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูง ที่เปรียบเสมือนประตูสู่โลกกว้างในการเรียนรู้สู่การพัฒนาทักษะทางวิชาการในศาสตร์ต่าง ๆ ต่อไป

ปัจจุบันการศึกษาไทยตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ของนักเรียนมากขึ้น เนื่องจากผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านจากการทดสอบ Programme for International Student Assessment (PISA) ครั้งล่าสุดในปีคริสต์ศักราช 2018 พบว่า นักเรียนไทยมีผลคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่านเฉลี่ย 393 คะแนน ซึ่งลดลงอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่การประเมิน PISA ปีคริสต์ศักราช 2000 นอกจากนี้ผลการประเมินระบุเพิ่มเติมอีกว่า นักเรียนไทยประมาณร้อยละ 40 มีความสามารถในการอ่านระดับพื้นฐาน คือ สามารถหาใจความสำคัญของบทอ่านที่ไม่ยาวมากนัก และจะหาข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านได้เพียงเล็กน้อย ในขณะที่นักเรียนไทยเพียงร้อยละ 0.2 มีความสามารถในการอ่านระดับสูง คือ สามารถอ่านทำความเข้าใจบทอ่านที่มีความยาวและซับซ้อน สามารถจัดการกับแนวคิดที่เป็นนามธรรมหรือความรู้สึก สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นที่บอกโดยนัยอยู่ในบทอ่านได้ (OECD, 2019; สสวท., 2563) จึงกล่าวได้ว่า นักเรียนไทยส่วนใหญ่มีความสามารถในการอ่านระดับพื้นฐาน และมีความสามารถไม่เพียงพอในการอ่านระดับสูงที่ต้องใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่ซับซ้อนขึ้น ทั้งการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความ บูรณาการ และประเมินค่า ส่งผลให้นักเรียนไทยมีผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านอยู่ในระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยมาโดยตลอด (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564)

การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) จึงเป็นหนึ่งโจทย์ที่สำคัญสำหรับการศึกษาไทยที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ด้วยการศึกษารูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ และกลยุทธ์การสอนอ่านต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านได้ ซึ่งปัจจุบันแนวทางการจัดการเรียนรู้ และกลยุทธ์การสอนอ่านมีหลากหลายมากขึ้น หากแต่การจัดการเรียนการสอนของไทยยังคงยึดแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ดังที่ สง่า วงศ์ไชย (2563) ได้กล่าวถึงวิธีการ และกลยุทธ์ในการสอนอ่านที่ครูผู้สอนนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย และไม่มี ความแปลกใหม่ไปจากเดิม อาทิ SQ3R, SQ4R, OK4R, CIRC, KWL, Concept Map, แบบฝึก, CAI, Task-Based Learning (TBL), Brain-Based Learning (BBL), Literature-Based Learning (LBL), Cooperative Learning เป็นต้น แนวทางเหล่านี้ถูกนำมาใช้กับผู้เรียนซ้ำแล้วซ้ำเล่า ในขณะที่ปัจจุบันได้มีนวัตกรรมการต่าง ๆ พัฒนานวัตกรรมการสอน หรือกลยุทธ์การสอนอ่านที่หลากหลายมากขึ้น สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน และยุคสมัย อีกทั้งยังเป็นทางเลือกให้แก่ครูผู้สอนในการนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะการอ่านที่เพิ่มสูงขึ้นได้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ด้วยการศึกษา รูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ และกลยุทธ์การสอนอ่านต่าง ๆ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศที่มีความสอดคล้องกับสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ดังนี้ 1) THIEVES Strategy เป็นกลยุทธ์ในการสำรวจภาพรวมของบทอ่าน โดยการใช้ความรู้เดิมในการกำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายในการอ่านอย่างไตร่ตรองเพื่อสำรวจบทอ่านอย่างละเอียดรอบคอบก่อนการอ่านจริง (Drani, 2019) 2) High 5 Strategy เป็นกลยุทธ์ในการส่งเสริมความคิดเพื่อใช้ในการตอบคำถาม และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบทอ่าน เพื่อค้นหาคำตอบและนำข้อมูลมาสรุปในรูปแบบการเขียนต่าง ๆ ได้ (Dymock & Nicholson, 2010) 3) FIVES Strategy เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านตีความและอนุมานเนื้อหาของบทอ่าน โดยเน้นการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน เพื่อค้นหาความหมายของคำศัพท์จากบริบทของเนื้อหาที่อ่านได้ (Shea, 2011 อ้างถึงใน Ali & Abbas, 2020) และ 4) POSSE Strategy เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนากระบวนการสะท้อนความคิดที่ได้จากบทอ่านที่ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และความเข้าใจเนื้อหา โดยมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วม กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง (Mertosono et al, 2020)

กลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาข้างต้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่ค่อยได้เห็นการนำกระบวนการสอนหรือนวัตกรรมการสอนที่สามารถพัฒนาให้เกิดความฉลาดรู้ด้านการอ่านมาใช้นัก ดังนั้นการนำกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศมาปรับประยุกต์ใช้ในการสอนอ่านภาษาไทยจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง อีกทั้งยังเป็นการนำเสนอแนวทางการสอนอ่านภาษาไทยที่แตกต่างจากชนบทเดิม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ร่วมวิชาชีพครูในการปรับใช้ในแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ทัดเทียมกับนานาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีอ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 417 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีอ่างทอง จำนวน 3 ห้องเรียน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา เสริมสมรรถนะการอ่านในชีวิตประจำวัน มีนักเรียนทั้งหมด 119 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 3 เครื่องมือ ดังนี้

1. หน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบสอบทอ่าน ผ่านคำถามสะท้อนคิด หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ร้อยเรียงความคิด พินิจบทอ่าน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นักตีความมืออาชีพ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 แลกเปลี่ยน เขียน คิด พินิจบทอ่าน

2. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยฯ แผนการจัดการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง จำนวนทั้งหมด 8 ชั่วโมง ดังนี้ 1) การสำรวจบทอ่าน 2) การอ่านเชื่อมโยงความคิด 3) การอ่านตีความ และ 4) การอ่านเพื่อการประเมินค่า ซึ่งรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้มีการออกแบบให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ของต่างประเทศ (Lesson Plan) เพื่อให้เห็นกระบวนการของกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศที่ชัดเจน

3. แบบทดสอบเพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ใช้ทดสอบหลังเรียน เป็นข้อสอบแบบอัตนัยชนิดเขียนตอบ จำนวน 3 ข้อ 30 คะแนน

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ โดยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อศึกษาทำความเข้าใจอย่างละเอียด โดยใช้แบบสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการออกแบบงานวิจัยต่อไป

2. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้กลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ โดยศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับความฉลาดรู้ด้านการอ่านและกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ รวมถึง ศึกษาคำอธิบายรายวิชา เสริมสมรรถนะการอ่านในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีอ่างทอง เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ต่อไป

3. การปฏิบัติการและประเมินผล ผู้วิจัยนำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา เสริมสมรรถนะการอ่านในชีวิตประจำวัน จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 119 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง เริ่มทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 8 ชั่วโมง จากนั้น ประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิจัยนี้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา คำนวณค่าเฉลี่ยและร้อยละ เพื่อสรุปผลการทดลอง จากนั้น นำข้อมูลทั้ง 3 ห้องเรียนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยวิเคราะห์

จากแบบทดสอบประเมินความสามารถความฉลาดรู้ด้านการอ่าน การทำใบกิจกรรมกลุ่ม (Worksheets) และใบงานเดี่ยว ที่แสดงถึงความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน โดย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รวบรวมประเด็นที่น่าสนใจทั้งข้อดีและ ข้อบกพร่องในการจัดการเรียนรู้ในมุมมองของครูผู้สอน รวมถึง การพิจารณาจากผลงาน ของนักเรียน เพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านภาษาไทย โดยผลการวิจัย ได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วย กลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความ ฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการวิเคราะห์ขั้นตอนของ กลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะความ ฉลาดรู้ด้านการอ่านที่เป็นเป้าหมายการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งปรากฏเป็น ผลการวิจัยการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศและ สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

หน่วยการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนอ่าน จากต่างประเทศ	สมรรถนะความฉลาดรู้ ด้านการอ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สำรวจบทอ่าน ผ่านคำถามสะท้อนคิด	THIEVES Strategy	สมรรถนะการเข้าถึงและค้นคืนสาระ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ร้อยเรียงความคิด พินิจบทอ่าน	High 5 Strategy	สมรรถนะการเข้าถึงและค้นคืนสาระ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นักตีความมืออาชีพ	FIVES Strategy	สมรรถนะการบูรณาการและตีความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 แลกเปลี่ยน เขียน คิด พินิจบทอ่าน	POSSE Strategy	สมรรถนะการสะท้อนและประเมินผล

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า หน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบให้สอดคล้อง กับสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยพิจารณาจากขั้นตอนและลักษณะเด่นของแต่ละ กลยุทธ์การสอนอ่านที่สามารถพัฒนานักเรียนให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ในหน่วยการ

เรียนรู้นั้น ๆ ได้ ซึ่งการพัฒนาความฉลาดรู้ของนักเรียนด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศทั้ง 4 กลยุทธ์ ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้เป็นระบบมากขึ้น เนื่องจากขั้นตอนของแต่ละกลยุทธ์มีการเรียงลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ที่สอดคล้อง ต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกัน ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้อย่างเป็นระบบและบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้

นอกจากนี้ การออกแบบใบกิจกรรมกลุ่ม (Worksheets) และใบงานเดี่ยวที่สอดคล้องกับขั้นตอนของแต่ละกลยุทธ์สามารถพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านในแต่ละสมรรถนะได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมของใบกิจกรรมกลุ่ม (Worksheets) และใบงานเดี่ยวของนักเรียนทั้ง 3 ห้องได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินใบกิจกรรมกลุ่ม (Worksheets) และใบงานเดี่ยวของนักเรียนทั้งหมด ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

รายการ	หน่วยที่ 1	หน่วยที่ 2	หน่วยที่ 3	หน่วยที่ 4
ใบกิจกรรมกลุ่ม (10 คะแนน)	8.00	8.50	8.17	8.62
ใบงานเดี่ยว (5 คะแนน)	4.31	3.99	4.09	4.01
รวมคะแนน (15 คะแนน)	12.31	12.49	12.26	12.63

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นผลการประเมินภาพรวมจากการทำใบกิจกรรมกลุ่ม (Worksheets) และใบงานเดี่ยวของนักเรียนทั้ง 3 ห้อง จำนวน 119 คน ซึ่งในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีคะแนนใบกิจกรรมกลุ่ม 10 คะแนน และใบงานเดี่ยว 5 คะแนน รวม 15 คะแนน พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมของใบกิจกรรมกลุ่ม และใบงานเดี่ยวในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ POSSE Strategy มีคะแนนรวม 12.63 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ High 5 Strategy มีคะแนนรวม 12.49 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ THIEVES Strategy มีคะแนนเฉลี่ย 12.31 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ FIVES Strategy มีคะแนนเฉลี่ย 12.26

ตอนที่ 2 ผลประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน ตามเกณฑ์ ร้อยละ 80

ห้องเรียน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 (คน)	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 80)
4/a	40	38	95.00
4/b	40	23	57.50
4/c	39	26	66.66

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังเรียนของนักเรียนแต่ละห้องมาหาจำนวนนักเรียนที่สามารถทำแบบทดสอบเพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน จาก 30 คะแนน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80 นักเรียนจะต้องผ่านเกณฑ์ คือ 24 คะแนนขึ้นไป พบว่านักเรียนห้อง 4/a ทั้งหมด 40 คน สามารถทำแบบทดสอบเพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ได้จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 นักเรียนห้อง 4/b ทั้งหมด 40 คน สามารถทำแบบทดสอบเพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ได้จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 และนักเรียนห้อง 4/c ทั้งหมด 39 คน สามารถทำแบบทดสอบเพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ได้จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเหมาะสมของขั้นตอนการสอนในแต่ละกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รวมถึงการออกแบบใบกิจกรรมกลุ่ม (Worksheets) และใบงานเดี่ยว ให้สอดคล้องกับขั้นตอนของแต่ละกลยุทธ์ที่เรียงลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านในแต่ละกลยุทธ์ ดังนี้

THIEVES Strategy กลยุทธ์การสอนอ่านที่ใช้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มุ่งพัฒนาสมรรถนะการเข้าถึงและค้นคืนสาระ โดยกลยุทธ์ดังกล่าวสามารถพัฒนาสมรรถนะการเข้าถึงและค้นคืนสาระได้ เนื่องจากขั้นตอนของกลยุทธ์เน้นให้นักเรียนได้พิจารณา

องค์ประกอบสำคัญของงานเขียนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตอบคำถามให้เข้าใจภาพรวมของเรื่องที่อ่าน ซึ่งจากการตรวจใบกิจกรรมกลุ่ม ใบงานเดี่ยวและการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้พบว่า การที่นักเรียนสามารถตอบคำถามได้จากการพิจารณาองค์ประกอบสำคัญของงานเขียนนั้น นักเรียนอาจไม่จำเป็นต้องอ่านรายละเอียดของบทอ่านก็สามารถตอบคำถามได้ เพราะในแต่ละขั้นตอนของกลยุทธ์นี้เน้นให้นักเรียนสำรวจภาพรวมของบทอ่าน ดังนั้นในกลยุทธ์นี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ THIEVES Strategy มีความเหมาะสมในการให้นักเรียนใช้สำรวจบทอ่านเบื้องต้น แต่หากเป็นการอ่านที่ต้องใช้ทักษะการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ THIEVES Strategy อาจไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทำใบกิจกรรมกลุ่ม และใบงานเดี่ยวอยู่ที่ 12.31

High 5 Strategy กลยุทธ์การสอนอ่านที่ใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาศมรรถนะการเข้าถึงและค้นคืนสาระ เช่นเดียวกับหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 แต่จากการพิจารณาผลการประเมินใบกิจกรรมกลุ่ม และใบงานเดี่ยว รวมถึง การสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ High 5 Strategy และกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ THIEVES Strategy พัฒนาศมรรถนะการเข้าถึงและการค้นคืนสาระได้ในระดับที่แตกต่างกัน กล่าวคือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ที่ใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ High 5 Strategy สามารถพัฒนาศมรรถนะการเข้าถึงและค้นคืนสาระได้ดีกว่าหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ที่ใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ THIEVES Strategy โดยสาเหตุส่วนหนึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเป็นเพราะกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ THIEVES Strategy เป็นกลยุทธ์การสอนอ่านในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ซึ่งนักเรียนยังไม่คุ้นชินกับกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนต้องปรับตัวในการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ใหม่มากกว่าหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ รวมถึง ขั้นตอนของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ High 5 Strategy เน้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดมากกว่า เนื่องจากขั้นตอนในกลยุทธ์นี้ นักเรียนได้มีโอกาสตั้งคำถามและตอบคำถามด้วยตนเอง รวมถึง การวิเคราะห์องค์ประกอบของงานเขียน จึงเป็นเหตุผลให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ High 5 Strategy มีสมรรถนะการเข้าถึงและค้นคืนสาระมากกว่ากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ THIEVES Strategy โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทำใบกิจกรรมกลุ่ม และใบงานเดี่ยวอยู่ที่ 12.49

FIVES Strategy กลยุทธ์การสอนอ่านที่ใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 มุ่งพัฒนาศมรรถนะการบูรณาการและตีความ โดยกลยุทธ์การสอนอ่านนี้ มีความเหมาะสมในการพัฒนาศมรรถนะดังกล่าวเป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาขั้นตอนของกลยุทธ์จะพบว่า กลยุทธ์

การสอนอ่านนี้ เน้นให้นักเรียนตีความและอนุมานเนื้อหาโดยเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเอง เพื่อค้นหาความหมายของคำศัพท์จากบริบทเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยในขั้นตอนนี้นักเรียนจะต้องหา Fact (ข้อเท็จจริง) และชั้น Vocabulary (คำศัพท์) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนต้องมีพื้นฐานในการแยกแยะข้อเท็จจริงที่ปรากฏในบทอ่านในเบื้องต้นก่อน แต่ทั้งนี้ จากการตรวจใบกิจกรรมกลุ่มและใบงานเดี่ยวพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่แยกประโยคที่เป็นข้อเท็จจริงได้ไม่ถูกต้องทั้งหมด บางประโยคเป็นเพียงข้อคิดเห็นเท่านั้น อีกทั้งในชั้น Vocabulary (คำศัพท์) ที่นักเรียนต้องพิจารณาคำศัพท์ หรือสำนวนที่ปรากฏในบทอ่าน พร้อมอธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ซึ่งพบว่าบางคำที่นักเรียนเลือกมาไม่ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น การนำกลยุทธ์การสอนนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนควรสอนให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการแยกแยะของเท็จจริงและข้อคิดเห็น รวมถึง การศึกษาเรื่องคำที่มีความหมายโดยตรงและคำที่มีความหมายโดยนัยก่อน จึงจะทำให้การนำกลยุทธ์การสอนอ่านนี้ไปใช้ในการพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทำใบกิจกรรมกลุ่ม และใบงานเดี่ยวอยู่ที่ 12.26

POSSE Strategy กลยุทธ์การสอนอ่านที่ใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 มุ่งพัฒนาสมรรถนะการสะท้อนและการประเมินผล เมื่อพิจารณาขั้นตอนการสอนของกลยุทธ์การสอนอ่านนี้พบว่ามีความเหมาะสมต่อการพัฒนาสมรรถนะการสะท้อนและการประเมินผล เนื่องจากในกลยุทธ์นี้มีขั้นตอนที่นักเรียนได้จัดระเบียบองค์ความรู้และได้มีการประเมินผลบทอ่าน ซึ่งสอดคล้องสมรรถนะดังกล่าวโดยตรง อีกทั้ง หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า ในชั้น Evaluate (การประเมินผล) เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนประเมินผลเรื่องที่อ่าน ที่ได้จากการทำนายเหตุการณ์ ผังกราฟฟิก ข้อสรุปที่แต่ละกลุ่มทำไว้ เพื่อตรวจสอบและเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลทั้งหมด โดยนักเรียนสามารถประเมินผลบทอ่านได้อย่างสมเหตุสมผลและสอดคล้องกับบทอ่าน แต่ทั้งนี้ ปัญหาการเรียนรู้ในกลยุทธ์การสอนอ่านนี้ คือ การเขียนผังมโนภาพ หรือ Concept Map ในขั้นการจัดอันดับ (Organize) และขั้นการค้นหา (Search) เนื่องจากนักเรียนกำหนดหัวข้อและเชื่อมโยงเนื้อความที่ไม่เหมาะสมกับบทอ่าน โดยผู้วิจัยได้อธิบายเพิ่มเกี่ยวกับการสร้างผังมโนภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ จิรพรรณ จิตประสาธ (2543) ที่กล่าวถึงขั้นตอนการใช้ผังมโนภาพในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องมีคำถามให้นักเรียนได้คิด เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลางโดยใช้ตัวอักษรตัวใหญ่และให้ความคิดสำคัญน้อยลงไปอยู่รอบข้าง ซึ่งสามารถแตกแขนงออกไปได้ตามความเหมาะสม โดยลากเส้นเชื่อม ใช้เครื่องหมาย ลูกศร รูปภาพในการเชื่อมโยงและใช้สีในการช่วยจำได้ ดังนั้น ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 จึงมีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทำใบกิจกรรมกลุ่มและใบงานเดี่ยวอยู่ที่ 12.63 ซึ่งเป็นอันดับสูงสุด

จากการพิจารณาขั้นตอนการสอนอ่านของแต่ละกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า ขั้นตอนการสรุปทอ่าน เป็นขั้นตอนที่แต่ละกลยุทธ์การสอนอ่านมีเหมือนกัน คือ การเน้นให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญของบทอ่านตามความเข้าใจของตนเอง ซึ่งจากตรวภิกิจกรรมกลุ่มและใบงานเดี่ยวพบว่า ขั้นตอนการสรุปทอ่านในทุกกลยุทธ์การสอนอ่านนักเรียนสามารถทำได้ดี โดยนักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้กระชับ ครบคลุมประเด็นสำคัญ เข้าใจง่าย มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน และมีการใช้สำนวนภาษาของตนเอง ในขณะที่ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการวาดผังมโนภาพ หรือ Concept Map นักเรียนต้องเชื่อมโยงสาระสำคัญและข้อสนับสนุนที่ปรากฏในบทอ่านให้มีความสัมพันธ์กันซึ่งพบว่า นักเรียนมีปัญหาในการหาประเด็นสำคัญและประเด็นสนับสนุนที่สอดคล้องกันในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เพื่อสร้างผังมโนภาพ หรือ Concept Map ซึ่งการเขียนผังมโนภาพ หรือ Concept Map เป็นแนวทางที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะการอ่านที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถจัดระเบียบความคิด เพิ่มความเข้าใจและความจำ ส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ ทบทวนเนื้อหาได้ง่าย พัฒนาทักษะการสื่อสารและกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนต่อไปได้

2. ผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ พบว่า นักเรียนแต่ละห้องมีผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนห้อง 4/a มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ซึ่งถือว่าเป็นห้องเรียนที่มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์มากที่สุด ในขณะที่นักเรียนห้อง 4/b มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 และนักเรียนห้อง 4/b มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 เนื่องจากความแตกต่างของนักเรียนแต่ละห้องเรียน โดยห้องเรียนที่มีนักเรียนผ่านเกณฑ์มากที่สุดจะเป็นนักเรียนที่เรียนในแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความสามารถและความตั้งใจสูง จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น ในขณะที่นักเรียนอีก 2 ห้องเรียน เป็นนักเรียนที่อยู่ในแผนการเรียนไทยรัฐศาสตร์และแผนการเรียนทั่วไป ซึ่งเป็นนักเรียนที่ความสามารถทั้งเก่ง กลาง อ่อน จึงทำให้ความตั้งใจในการเรียนรู้มีระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อคะแนนการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านข้างต้น

จากการเปรียบเทียบผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนแต่ละห้อง สรุปได้ว่า ผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยแบบทดสอบประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนทั้ง 3 ห้อง เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า นักเรียนส่วนมากสามารถทำแบบทดสอบเพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังเรียน

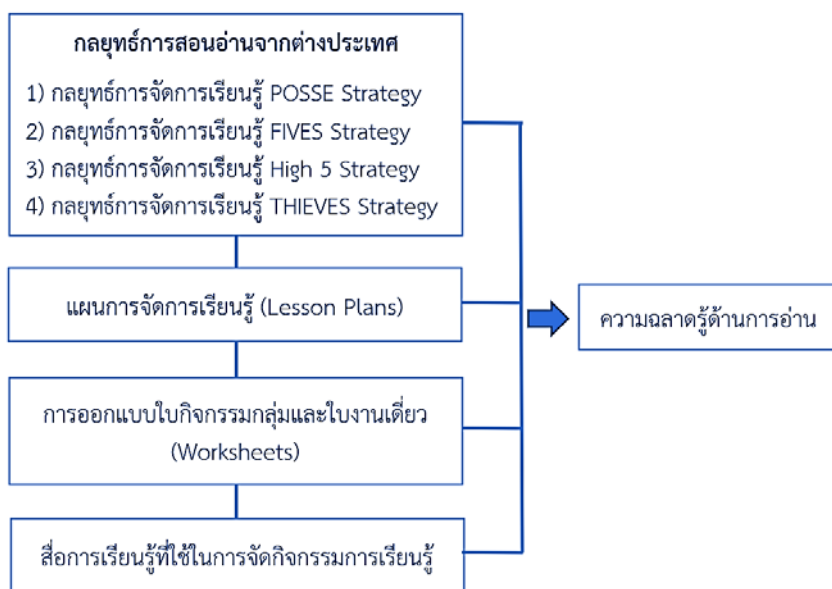
ผ่านเกณฑ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลังจากการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเรียนรู้กลยุทธ์การสอนอ่านที่หลากหลาย ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ด้านการอ่านมากขึ้นดังที่ สง่า วงศ์ไชย (2563) ได้กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์การสอนอ่านต่าง ๆ เป็นทางเลือกที่สามารถพัฒนาความฉลาดรู้ของนักเรียนไทยให้เท่าเทียมกับมาตรฐานสากลได้ ถึงแม้กลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศที่นำมาใช้ในการวิจัยนี้จะยังไม่ถูกนำมาใช้ในประเทศไทยอย่างแพร่หลาย แต่หากศึกษางานวิจัยจากต่างประเทศจะพบว่า กลยุทธ์การสอนอ่านเหล่านี้ถูกนำไปใช้เป็นจำนวนมากและมีผลการวิจัยต่าง ๆ มากมาย เช่น Ali and Abbas (2020) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ FIVES Strategy ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและการเขียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย EFL ผลการวิจัยพบว่า การใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ FIVES Strategy มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านและการเขียนได้

3. ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีการนำกลยุทธ์การสอนอ่านในหน่วยการเรียนรู้ที่เรียนไปแล้วมาปรับใช้ในการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ ซึ่งบ่งบอกว่า นักเรียนเข้าใจและสามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้นั้น ๆ ได้ โดยเฉพาะในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ THIEVES Strategy ที่นักเรียนนำไปใช้ร่วมกับหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ ในการสำรวจภาพรวมของบทอ่านก่อนที่จะเริ่มขั้นตอนแรกของแต่ละกลยุทธ์ นอกจากนี้ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ขั้นตอนในแต่ละกลยุทธ์ได้ โดยผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันจะส่งผลให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Burdett (2003) ที่กล่าวถึงข้อดีของการทำงานกลุ่มที่ช่วยให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะการทำงานกลุ่มจะมีระเบียบการทำงานที่เป็นขั้นตอน ซึ่งจะช่วยให้ดำเนินการได้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ในช่วงแรกนักเรียนจะยังปรับตัวกับการทำงานกลุ่มไม่ได้ แต่เมื่อเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไปพบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยต้องคอยกำกับดูแลการทำงานของแต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิด เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่มแล้ว จึงให้นักเรียนได้มีโอกาสนำความรู้ตามศักยภาพของตนเอง โดยผู้วิจัยจะคอยให้คำแนะนำระหว่างการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน และเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังนี้

การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านเป็นการพัฒนาทักษะการอ่านแบบองค์รวมที่นักเรียนจะได้บูรณาการทักษะการอ่านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย และสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่สำคัญ ได้แก่ สมรรถนะการเข้าถึงและค้นคืนสาระ สมรรถนะการบูรณาการและการตีความ และสมรรถนะการสะท้อนและการประเมิน ซึ่งสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านเหล่านี้สามารถทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทอ่านมากขึ้นด้วยการใช้ทักษะกระบวนการอ่านที่หลากหลาย ทั้งการอ่านตีความ การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านวิเคราะห์ การอ่านวิจารณ์ การสะท้อนความคิดเห็น พิจารณาคุณค่าบทอ่าน และนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้อย่างเหมาะสม รวมถึง การคัดเลือกบทอ่านให้มีความหลากหลาย ได้แก่ 1) การอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัว 2) การอ่านเพื่อสาธารณะ 3) การอ่านเพื่อการงาน และ 4) การอ่านเพื่อการศึกษา มาใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกบทอ่านให้นักเรียนต่อไป ซึ่งสถานการณ์การอ่านเหล่านี้จะช่วยเพิ่มประสบการณ์การอ่านที่หลากหลายให้กับนักเรียนได้ โดยการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนด้วยการใช้กลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีความแตกต่างจากการสอนอ่านตามวิธีเดิมของครูภาษาไทย ที่กระบวนการสอนอ่านส่วนใหญ่ จะเน้นการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบคำถามตามสาระการอ่านนั้น ๆ ซึ่งการสอนดังกล่าวเน้นการสั่ง มากกว่าการสอนวิธีการให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ ในขณะที่กลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศเหล่านี้มีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ไปสู่เป้าหมายการอ่านอย่างชัดเจน และเป็นลำดับขั้นที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ไปตามขั้นตอนการสอนอ่านจนบรรลุเป้าหมายการอ่านนั้น ๆ ได้ โดยการคัดเลือกกลยุทธ์การสอนอ่านควรคำนึงถึงเป้าหมายการเรียนรู้เป็นสำคัญ รวมถึง บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องคอยให้คำแนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิด เนื่องจากกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศเหล่านี้นักเรียนยังไม่มี ความคุ้นชิน ซึ่งในบางกลยุทธ์การสอนอ่าน หรือในบางขั้นตอนครูผู้สอนจึงต้องคอยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้คำแนะนำ หรืออธิบายขยายความอย่างละเอียดให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น อีกทั้ง การออกแบบใบกิจกรรมกลุ่มและใบงานเดี่ยวให้สอดคล้องกับขั้นตอนของแต่ละกลยุทธ์การสอนอ่าน สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ซึ่งงานวิจัยนี้สามารถสะท้อนการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านภาษาไทยได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการอ่านแบบองค์รวม โดยมุ่งพัฒนาผลลัพธ์ (Outcome) ที่ได้จากการอ่านที่นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตจริงได้ ซึ่งถือเป็นการอ่านขั้นสูงที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ด้านการอ่านใน การประยุกต์ใช้ทักษะการอ่านในระดับต่าง ๆ ร่วมกันอย่างเหมาะสม เพื่อพิจารณาบท อ่านอย่างมีวิจารณญาณและเกิดความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่นักเรียนสามารถนำไปใช้จริง ในชีวิตประจำวันได้

2) การใช้กลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศในการพัฒนาความฉลาดรู้ ด้านการอ่าน ในขั้นตอนการสร้างผังมโนภาพ หรือ Concept Map ซึ่งในหลายกลยุทธ์ จะมีขั้นตอนนี้ ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญในการอธิบายแนวทางการสร้างผังมโนภาพ หรือ Concept Map ที่ถูกต้องเหมาะสมกับบทอ่าน เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิด ขั้นสูงในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เกี่ยวกับประเด็นสำคัญในบทอ่านได้อย่างถูกต้อง

3) การคัดเลือกบทอ่านให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การสอนอ่านจาก ต่างประเทศ โดยพิจารณาบทอ่านที่มีองค์ประกอบสอดคล้องกับขั้นตอนในกลยุทธ์การ สอนอ่านนั้น ๆ เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนของกลยุทธ์มีประสิทธิภาพ และไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ได้มากขึ้น

4) การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้มีเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และมองเห็นขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน ดังนั้นการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่อ้างอิงจากแผนการจัดการเรียนรู้ของต่างประเทศ หรือที่เรียกว่า Lesson Plan จึงเป็นรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนในปัจจุบันสามารถนำมาปรับใช้ได้ โดยยึดรูปแบบที่ครูผู้สอนสามารถเห็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน และหลากหลายมากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

5) การศึกษาค้นคว้าข้อมูล หรือองค์ความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศที่มีอยู่อย่างหลากหลายนั้น ครูผู้สอนสามารถนำแนวทางการสอนอ่านจากต่างประเทศมาปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยได้ โดยจะต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย โดยเฉพาะงานวิจัยของต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนมีมุมมองในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนมากขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนต่อไปได้

6) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ครูผู้สอนควรกำกับดูแล ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนรู้อย่างใกล้ชิด เนื่องด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นกลยุทธ์การสอนที่ยังไม่เป็นที่นิยมในประเทศไทย นักเรียนอาจไม่มีความคุ้นชิน และไม่เคยเรียนรู้มาก่อน จึงอาจทำให้นักเรียนเกิดความสงสัยในกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องคอยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงอธิบายขั้นตอนการเรียนรู้ หรือยกตัวอย่างประกอบอย่างละเอียดเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ซึ่งตัวแปรนั้น ควรเกี่ยวข้องหรือมีความคล้ายคลึงกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เช่น การอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านตีความ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นต้น

2) ควรมีการต่อยอดนำกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศไปใช้บูรณาการกับเนื้อหาสาระรายวิชาอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา การงานอาชีพ โดยผู้สอนสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือประเด็นปัญหาที่น่าสนใจในเนื้อหาสาระนั้น ๆ มาสร้างสถานการณ์การอ่านให้นักเรียนได้

3) ควรมีการศึกษาและวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศในกลยุทธ์อื่น ๆ ที่สามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย

ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งจะช่วยเพิ่มมุมมองการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ๆ ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถในการอ่านของนักเรียนมากขึ้น โดยการคัดเลือกกลยุทธ์การสอนอ่านจากต่างประเทศ ต้องคำนึงถึงเป้าหมายการจัดการเรียนรู้เป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถคัดเลือกกลยุทธ์การสอนอ่านที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

โรงเรียนควรมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านต่าง ๆ ที่เน้นให้นักเรียนสามารถนำทักษะการอ่านต่าง ๆ มาบูรณาาร่วมกันอย่างเหมาะสม อันจะเกิดเป็นความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ที่นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างครอบคลุมและมีวิจารณญาณ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึง การส่งเสริมการใช้กลยุทธ์การสอนอ่าน หรือวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนต่อไป

รายการอ้างอิง

- กุลิสรา จิตรชญาวนิช. (2563). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สง่า วงศ์ไชย. (2563). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การอ่าน. สืบค้น 3 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/218436>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2563). *ผลการประเมิน PISA 2018: นักเรียนไทย วัย 15 ปี รู้และทำอะไรได้บ้าง*. สืบค้น 3 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-2019-48/>
- “_____”. (2564). *FAKE News กับความฉลาดรู้ด้านการอ่านของ PISA*. สืบค้น 3 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/infographics-issue-2021-58>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ส. (2552). *ตัวชี้วัดและ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานบัณฑิตยสถาน. (2562). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ชุดความฉลาดรู้ (literacy)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานบัณฑิตยสถาน.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (ม.ป.ป.). ชุดฝึกอบรมการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่ความพร้อมในการประเมินระดับนานาชาติ (PISA) : การรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- Ali, H. H., & Abbas, S. H. (2020). *The Effect of Fives Strategy on Iraqi Efl University Students Reading Comprehension and Writing Performance*. Retrieved November 3, 2022, from <https://doi.org/10.37648/ijrssh.v10i03.037>
- Burdett, J. (2003). Making groups work: University students' perceptions. *International Education Journal*, 4(3), 177-191.
- Drani, G. A. (2019). *The effect of using THIEVES strategy on students' reading comprehension ability at grade XI SMA N 1 Tambusai Utara*. IAIN Padangsidimpuan Padang Sidimpuan, Indonesia.
- Dymock, S., & Nicholson, T. (2010). "High 5!" *Strategies to Enhance Comprehension of Expository Text*. Retrieved November 3, 2022, from <https://www.dentonisd.org/cms/lib/TX21000245/Centricity/Domain/1614/High%20Five.pdf>
- Larasati, C., Hasanah, A., & Sartika, E. (2023). Using THIEVES Strategy to Improve the Seventh Grade Students' Reading Comprehension Achievement. *Jadila: Journal of Development and Innovation in Language and Literature Education*, 3(2), 107-117.
- OECD (2019), *PISA 2018 Assessment and Analytical Framework*. Retrieved November 3, 2022, from https://www.oecd-ilibrary.org/education/pisa-2018-assessment-and-analytical-framework_b25efab8-en
- Shea, M. (2011). *Parallel learning of reading and writing in early childhood*: Taylor & Francis.